

S Z A K O S Z T Á L Y O K . S Z A K B I Z O T T S Á G O K B E S Z Á M O L Ó J A

Jelentés a Dokumentációs Szakosztály 1974-1978. közötti munkájáról

Az 1974. február 17.-i tisztújító küldöttközgyűlés egységes Dokumentációs Szakosztályt hozott létre, amelyben mint munkabizottságok tömörültek az addig szakbizottságként tevékenykedő bibliográfiai, kartográfiai, fotografiai és dokumentációs csoportok. 1974-78 között elkészült a Szakosztály ügyrendje, amit a Társulat Elnöksége jóváhagyott, megalakult és választott vezetőkkel működött a bibliográfiai, kartográfiai, fotografiai, kataszteri, valamint nominológiai és terminológiai munkabizottság. Az egyes munkabizottságok keretében az alábbiak történtek:

Bibliográfia: Összeállította az 1931-1945 évekről megjelent barlangbibliográfiák szerzői és földrajzi mutatóját, amely 124 oldal terjedelemben Évkönyvünkben jelent meg. Bibliográfiai leírás szabályainak ismertetésére rövid tanfolyamot tartott.

Fotográfia: Minden évben meghirdette és elbírált a Társulat fotópályázatát. Az 1976. évi nagyrendezvény a "Barlangok világa" vándor fotókiállítás volt, amely igen nagy sikert aratott. Amatőr szakmai filmestre került sor, s a díjazott filmek bemutatásra kerültek a vándorkiállítás megnyitóján is. Jelentős magyar sikert hozott a VII. Spanyol és II. Nemzetközi barlangfotó kiállítás, amelynek tiszteleti nagydíját Borzsák Péter és Prágai Albert nyerte el. Több barlangfotós eredményesen részt vett az Osztrák Barlangkutatók 1. Nemzetközi Fotópályázatán 1977-ben. Eredményes volt a Társulat és a Természet Világa szerkesztősége által 1977-ben meghirdetett "Búvár-fotópályázat" is. Felmértük a Társulat fénykép- és dia-gyűjteményének helyzetét, de a tárolásra megnyugtató megoldást még sem sikerült találni.

Kartográfia: 1974-ben a Társulat barlangtérkép gyűjteménye 394 lapból állt, amely mintegy 200 db barlang térképét tartalmazta. Az elmúlt 4 év során 341 lappal gyarapodott, s a jelenlegi állomány 735 lap, 515 bg-ról.

A Barlangnapokon barlangtérképező versenyre került sor, s a térképezés mai módszereiről több társulati előadás hangzott el. Elkészült a magyar barlangtérképek jegyzéke.

Kataszter: Az elmúlt 4 év alatt kétoldalú megállapodás történt OTvH Barlangtani Intézete, valamint az MKBT Dokumentációs Szakosztálya között. A párhuzamos munkák elkerülésére OTvH hivatali munkájának végzéséhez "Barlang leltárt" készít a Társulat pedig a szakmai adatokat tartalmazó "katasztert" készíti el.

Az OTvH megbízásából elkészült "Magyarország barlangleltára" melyből egy példányt az MKBT is kapott. Ez 1318 barlangszerű képződményről tartalmaz átlag 10 adatot, vagyis a hiányosságok mellett is 10 ezren felüli adattömeget és a felhasznált 288 hivatkozott forrásmunka bibliográfiai adatait tartalmazza.

Az MKBT és az OTvH 1976-ban közös Barlangkataszterezési Pályázatot hirdetett, amely keretében feldolgozásra került Tés és Isztimér, valamint a gerescei Nagy-Somlyó és Hosszuvontató csoportja és az Alsó-hegy. A pályázat során feldolgozott területek ma Magyarország legjobban dokumentált barlangkataszteri egységei.

Elkészült az egyszerűsített "Szeleográfiai terepjelentés" és a Barlangkataszter Vezérlapja". Rendezésre került a Társulat Dokumentációs gyűjteménye, amely során a szakmai kózikirattár 258 jelentést /1976. évi kivételével/ és 8 egyéb iratot, 387 Szeleográfiai terepjelentést tartalmaz. A Barlangos sajtófigyelő teljes rendezése és listába vétele a visszamenő évekre is megtörtént.

A Kataszteri munkabizottság több felkéréses munkát végzett, így adatokat szolgáltatott a határőrség és a rendőrség kérésére; összeállította a Nemzetközi Szeleológiai Unió részére Magyarország leghosszabb és legmélyebb barlangjainak listáját.

Nominológia és terminológia: A munkabizottság több ülésen megvitatta a barlangnevekkel kapcsolatos elvi, jogi és módszertani kérdéseket. Jóváhagyta az országos jelentőségű barlangok, valamint a Tatabánya környéki és Kevély-csoport barlangjainak elnevezését. Az OTvH felé vitás kérdésében nevezéktani javaslatot tett. A barlangneveket továbbította az Akadémia és a MÉM földrajzinév bizottságaihoz.

A Dokumentációs Szakosztály 1974-78. között tervszerű munkával kialakította működésének szervezeti alapjait, nagyrészt rendezte gyűjteményeit, s ezáltal a hazai barlang-dokumentáció egyre inkább bekapcsolódhat a hazai barlangkutatók vérkeringésébe.

Dr Kordos László

Dr Bertalan Károly

Az MKBT Vizalatti Barlangkutató Szakosztályának 1978. évi tevékenysége

Kollár K. Attila

Az 1978 év Szakosztályunk tagjai számára nehezen kezdődött.

Túl közel volt még a tragikus baleset emléke, mely 1977. október 30-án történt Hévízen, mely során néhai elnökünk PLÓZER ISTVÁN és bűvártársa PÁLI FERENC fiatal életüket áldozták az ismeretlen megismeréséért és másokkal való megismertetéséért.

E nehéz helyzetben indult az 1978-as év, s szinte minden csoportnál kisebb-nagyobb megtorpanást eredményezett a hévizi tragédia.... A csoportok, s így a Szakosztály is látták azonban az előttük álló feladatokat, az elvégzendő munkát s annak végrehajtására kezdtek koncentrálni energiájukat. Feltétlenül szükséges hangsúlyozni, hogy egy bűvár baleset, ha még nem is ilyen súlyos kimenetelű pszichikailag rendkívül visszafogó hatással jelentkezik, illetve jelentkezett a múltban is, de remélhetőleg a jövőben nem.... Szakosztályunk 1978. májusig elnök nélkül működött. Az adott feladatok megoldását, irányítását a résztvevő csoportok vezetői végezték. Ez idő alatt három alkalommal tartott a vezetőség ülést. E megbeszélések során a kölcsönös tájékoztatás mellett a soron következő feladatok meghatározása volt a legfőbb cél. Ez idő alatt tanulmányozták át a csoportok néhai Plózer István által összeállított, s előzetes vitaanyagként kiadott "Barlangi merülések irányelveit".

Több alkalommal - május előtt és után - rendkívül aktív és célszerű beszélgetések formájában a vezetőség és a Szakosztály több tagja megvitatta az Irányelveket, s végleges formában történő elkészítésére javaslatot tett.

A Szakosztály május havi vezetőségi ülésén - a szeptemberi vezetőségválasztó közgyűlésig - ideiglenes jelleggel megbízást kaptam a Szakosztály elnöki tisztségének betöltésére. Május hónapban az FTSK Delfin Kb.Szo. Vizalatti Kutató Csoportja, az AMPHORA SC és a Társulat közösen a József-hegyi Molnár János-barlangban ünnepélyes keretek között emléktáblát helyezett el Plózer István emlékére. Az emléktáblák elhelyezése és megkoszorúzása alkalmával a Társulat vezetősége, a Szakosztály könnyűbűvár csoportjai és nagyszámú vendég nyilvánította ki tiszteletét. Két emléktábla került elhelyezésre, egy a barlang bejáratánál, egy pedig vizalatt az un. Fekete-falnál. A táblák elhelyezése, ill. leleplezése alkalmával közös merülésre került sor az Amphora, az FTSK Delfin és MHSz Debrecen Kb. Szo. bűvárai által. Az év folyamán a Szakosztályt alkotó csoportok elsősorban kétoldalú bűvárcapcsolatokat tartottak fenn.

Igy az AMPHORA - DELFIN

MHSz DEBRECEN - DELFIN

VM NAUTILUS - DELFIN